

Preek 25 december 2023
Eerste Kerstdag
HWS Ontmoetingskerk
Lucas 2:1-20

Gemeente van Jezus Christus,

Het is kerst! Eén van de mooiste feestdagen in het jaar. Veel mensen zowel buiten als binnen de kerk genieten van deze gezellige en warme feestdagen. En misschien u en jij ook wel. Nu natuurlijk al met de kerkdienst, maar later vandaag en morgen met familie. Misschien ook wel een uitbundig kerstdiner. Genieten... Gezellig... Warm... Maar tegelijkertijd nog veel meer dan dat. Want kerst draait niet alleen om familie, over lekker eten of over mooie cadeaus. Kerst draait om iets wat ruim twee duizend jaar geleden gebeurt is. Kerst is het feest van de geboorte van Jezus. Dat is kerst!

Het is nu kerst. En we hoorden die bekende woorden van het kerstevangelie. De geboorte van Jezus. Het is een verhaal dat de meesten van ons tientallen keren of zelfs nog vaker hebben gehoord. Maar ooit klonk de boodschap van kerst voor de allereerste keer. Dat was bij de herders in het veld. Er kwam een engel, en later zelfs een heel koor van engelen.

Stel je voor: jij bent één van die herders. Het is donker. De schapen slapen. Sommige andere herders slapen ook. Jij zit bij het vuurtje, op wacht. Er mogen geen wilde dieren de schapen aanvallen. Het is saai. Maar dan... Een helder licht. Alle herders schrikken op. Een engel! En de engel spreekt. Goed nieuws! Een redder, de Messias! Vrede op aarde!

Je reageert: Ja. Ja! JA! Halleluja! De Messias! Prachtig nieuws! De herders gaan op weg naar Betlehem. Ze willen het kindje, de redder van de wereld met eigen ogen zien.

De baby ligt in een voederbak, er was geen plaats in de herberg. In kerststalletjes zien we naast het kind altijd Jozef en Maria, de herders en de wijzen uit het oosten. Het zou op dit moment in het verhaal nog maanden duren voordat de wijzen kwamen. Maar er zullen ongetwijfeld wel andere mensen in de stal geweest zijn. Mensen uit Betlehem die geholpen hebben met de bevalling. Nieuwsgierige gasten van de herberg, en misschien ook wel familieleden van Jozef die mee waren gegaan op reis naar Betlehem. We weten het niet precies. Maar naast de nieuwe ouders en het kindje waren er dus nog meer omstanders toen de herders aankwamen. En voor de tweede keer in de wereldgeschiedenis gaat het kerstevangelie klinken.

Stel je nu voor. Jij bent één van die omstanders. Je bent soort van op kraamvisite. De moeder ziet er nog uitgeput uit. De vader wat onwennig, maar toch ook wel trots. En dan komen er opeens herders binnen. Het eerste wat je opvalt is de doordringende geur. Ze stinken. Met één hand pak je je geldbuidel stevig vast. Iedereen weet dat herders niet te vertrouwen zijn... Ze beginnen te vertellen. Over engelen. Goed nieuws. Een redder, de Messias. Vrede op aarde.

Je reageert: ja ja ja... Tuurlijk joh! Was zeker gezellig gisteravond? Wat hebben jullie allemaal op?

Dat de herders meteen geloven wat de engelen zeggen is logisch. Het is een boodschap die op een wonderlijke manier bij hen komt. Over de omstanders bij het kindje wordt gezegd dat ze verbaasd zijn over wat de herders vertellen. Verbaasd. En daar blijft het natuurlijk bij. Want zo'n wonderlijk verhaal geloof je niet zomaar. En zeker niet van herders. Zij stonden in die tijd onderaan de sociale ladder. In een rechtszaal zou hun getuigenis niet hebben meegeteld. Waarom zou je zo iemand geloven?

Door Zijn engelen naar de herders te sturen kiest God voor de meest onwaarschijnlijke getuigen. Iets dat hij vaker doet. Bij de opstanding verschijnt Jezus allereerst alleen aan vrouwen. Net als bij herders telde in die tijd het niet mee wat zij vertelden in een rechtszaak. Het zijn onlogische getuigen. Door de mensen van die tijd werden ze als onbetrouwbaar gezien. Toch koos God hen uit als eerste getuigen. Hij doorbreekt culturele grenzen. En gek genoeg maakt dat nu het verhaal juist een stuk geloofwaardiger. Want niemand bedenkt dat herders of vrouwen de eerste getuigen zijn. Dat maakt je verhaal ongeloofwaardig. Dus als het toch zo verteld wordt is het waarschijnlijk zo gebeurd. Het kerstverhaal is echt gebeurd, het is de waarheid.

En dat is nu toch vaak de vraag: wat is de waarheid? In een tijd van complottheorieën, fake news en propaganda: wat is nu echt? En wat is nep?

Diezelfde vragen kunnen wij ons ook stellen over het geloof. Wat is echt gebeurd? Is datgene dat die ander heeft meegemaakt echt, of slechts een hersenspinsel?

Een tijdje terug kwam ik het verhaal tegen van een aantal zendelingen die ontvoerd waren op Haïti. Er werd veel losgeld geëist. Maar het lukte ze om 'zelf' te ontsnappen. En een aantal dagen na hun ontsnapping deden ze hun verhaal: Het lukte de zendelingen om een gebarricadeerde deur te openen. Ongezien langs talloze bewakers te komen. En in het donker, in een onbekend gebied kozen ze de juiste weg. En zo ontsnapten ze. Het klinkt allemaal wonderlijk. Een deur op slot die zomaar open ging, veel mensen die specifiek hen in de gaten hielden, maar het niet zagen weggaan. En dan ook nog de juiste weg naar de vrijheid vinden in de diepe duisternis... Wonderlijk... En zelf claimen ze ook dat dat het was. In alles, in grote en vooral in de kleine dingen, tijdens de nacht zelf en ook al daarvoor hebben ze God ervaren. Ze zeggen: God heeft ons bevrijd. Wij lezen dat en we denken bij onszelf: is dat echt zo gebeurd?

Toen ik nog een tiener was, was ik heel naïef in zulke dingen. Ik nam het allemaal voor waarheid aan. Dat was ergens ook wel goed. Het deed mijn geloof groeien: kijk wat God allemaal voor geweldige dingen doet! Daarna ging ik theologie studeren. Dat maakte mij rond zulke berichten toch vooral cynisch. In plaats van met vrouwen keek ik naar zulke berichten met wantrouwen. Ik stelde veel kritische vragen en geloofde er allemaal maar weinig van. Dat was ergens ook wel goed. Het deed

mijn geloof groeien: Gods daden zijn meer dan slechts de fantasie van een ander.

Naïef en cynisch, ik ben blij dat ik nu de weg daar tussen in heb gevonden. Ik neem niet alles gelijk voor waarheid aan, ik stel kritische vragen, maar tegelijkertijd durf ik ook te erkennen dat God werkt op manieren die ik zelf niet begrijp. Het is de middenweg tussen naïef en cynisch. Je zou het volwassen kunnen noemen.

Het is een realistische manier om te kijken naar de geloofsverhalen. De geloofsverhalen van nu, van anderen en ook van jezelf. Maar ook de geloofsverhalen van vroeger, uit de kerkgeschiedenis. En natuurlijk ook uit de bron van het geloof: de Bijbel.

De Bijbel. Het is toch wel de kern. Het is wat ons bindt, het is de basis van waar wij in geloven. Het is een prachtig boek, maar ondanks alles toch maar een boek. De herders zagen de engelen in het veld, de apostelen liepen met Jezus, en de vroege christenen hoorden de verhalen van ooggetuigen. Wij hebben slechts een boek. En de betekenis van de Bijbel wordt uitgelegd door heel menselijke predikers, met hun eigen stokpaardjes en hun eigen gebreken. En dat kan je zomaar aan het twijfelen brengen: die predikant is zo saai. Is het geloof dan zelf ook zo saai? Een menselijk tekort doet af aan de kracht van het geloof.

En dat in een tijd waarin wij op alle mogelijke manieren door de meest gelikte dingen worden beïnvloed. Overal waar je kijkt en gaat zijn de prachtigste dingen te vinden. En laten we eerlijk zijn een kerkdienst is dan wel heel rustig en voorspelbaar. Dat heeft ook zijn voordelen, maar is niet altijd even spannend.

Wat is waarheid? Wat is echt belangrijk? Hoe kun je dat weten? Een bespottelijke boodschapper kan nog steeds een ware boodschap brengen. Denk aan de ezel bij Bileam. En de meest charismatische spreker kan nog steeds een leugenaar zijn. Hoe ontdekken wij de waarheid in het geloof?

Goed luisteren. Wees naïef, maar niet te. Wees cynisch, maar niet te. Luister op een volwassen manier. Paulus schrijft: "door te luisteren komt men tot geloof". Dus luister naar het goede nieuws wanneer het verkondigt word. Lees en kijk ernaar voor zover mogelijk.

Maria is ons voorbeeld om te luisteren.

Zij laat ons zien: luister met... je oren. Wanneer de engel Gabriël bij haar komt vertelt hij dat Maria zwanger zal worden. Maria heeft vragen, natuurlijk heeft ze vragen ze is nog maagd. Maar ze blijft niet zitten met haar vragen. Ze stelt ze meteen aan de engel. Dat is een goed voorbeeld. Wanneer je iets niet snapt, vraag het. Je zult verbaasd zijn hoe vaak gelovigen niet durven toe te geven dat ze iets niet meteen begrijpen. Vraag het. Zorg ervoor dat je begrijpt wat je hoort. Luister met je oren.

Maria laat ons ook zien: luister met je... verstand. De omstanders bij de voederbak met het pasgeboren kind horen het verhaal met hun oren. Ze begrijpen het

helemaal. Ze zijn verbaasd over het verhaal van de herders, maar verder doen ze er niets mee. Het gaat het ene oor in en het andere weer uit. Het is het meisje dat nog uitgeput is van de bevalling dat op een net even andere manier luistert. Er staat dat ze over de woorden bleef nadenken. Ze hoort het niet alleen, ze geeft het ook een gevolg. En dan wordt de geloofskennis verdiept. Het groeit. Elke ervaren bijbellezener kent wel de ervaring dat een bijbeltekst waar wat langer over nagedacht wordt opeens allerlei nieuwe inzichten geeft. Luister met je verstand.

En het laatste dat Maria ons als voorbeeld geeft is: luister met je... hart. We lezen dat Maria de woorden van de herders, het kerstevangelie, bewaart in haar hart. Dat betekent zoiets als: iets levend houden, iets blijven proeven. Het gaat over emoties, over je gevoel, over je relatie met God. Het is geen techniek, maar een houding. Dat wat je hoort is een kostbaar cadeau, een teken van liefde van God voor ons. Dat gooi je niet zomaar weg, dat koester je, dat bewaar je in je hart. Luister met je hart.

Wij hebben vandaag het kerstverhaal gehoord. Goed nieuws dat vreugde betekent voor iedereen. Luister niet te naïef, niet te cynisch maar volwassen. Luister met je oren, met je verstand, met je hart. Luister naar de boodschap dat je redder is geboren. En laat die boodschap je leven veranderen, verrijken. Het verhaal gaat door... In jou en met God. Je redder is geboren.

Je redder is geboren, God met ons... Een schitterende waarheid. God is mens geworden, hoor het met je oren. God is met ons, hoor het met je verstand. God deed dat voor jou. Hoor het met je hart. Luister naar het kerstevangelie: Je redder is geboren. Halleluja, amen.

Met eventuele reacties op deze preek kunt u terecht bij ds. Stefan Honing. stefanhoning@gmail.com of 06-48883410